

majd akkor mond részleteket, hogyha az esküt Zadravecz tábori püspök kezébe letettem.

— A püspök ur egy darabig beszélgetett velünk, majd elővett egy esküszöveget. Frankokról sem előzőleg, sem utólag szó nem esett.

— December első napjaiban Mankovics felszólított, menjek el vele a Nemzeti Szövetségbe. Amikor felmentünk, ott találjuk Jankovichot és még egy-néhány más vállalkozót. Jankovich most adta elő az akció tulajdonképeni célját, akkor tudtam meg, hogy hamisfrankok készülnek az Állami Térképészeti Intézetben, azokat kell nekünk értékesíteni. Nekem valamilyen északi országba, esetleg Lengyelországba kellett volna mennem. Jankovich megtiltotta, hogy a hatóságok előtt eláruljuk a vezetőnket. A módszer az lesz, hogy fagadni fogunk a végletekig és ha így nem érünk célt, mindent magunkra fogunk vállalni.

— Amikor az első cikk megjelent Jankovich el fogásáról, fölmentem a herceghez. Félórás beszélgetés után, melyben megbeszéltük, hogy megtartjuk a titkot, kértem, hogy tegyen valamit a kintlevők érdekében, hogy azok hazajöhessenek. A herceg megnyugtatóan, hogy nem lesz baj,

a kiadatást eljárást Nádosy országos főkapitány ur folyamataiba teszi.

Az elnök: Ön kihallgatása során azt mondotta, hogy Mankovics arról beszélt önnek, hogy a belügyminisztériumból kapják a hamis utleveleket. Ez igaz, vagy nem igaz? Fentartja-e ezt, vagy sem?

Winkler össze-vissza kezd beszélni, az elnök erőlyesen rákoppog:

— Ön össze-vissza beszél. Arra feleljen, fentartja-e azt a vallomását, amely szerint Mankovics közölte önnek, hogy a hamis román utleveleket a belügyminisztériumból kapja?

Winkler: Ezt nem tartom fenn, mert ez nem igaz.

Az elnök: A nyomozás során ön azt mondotta, hogy mindebből azt következteti, hogy az egész akció egy félhivatalos akció. Mondotta-e ezt a nyomozás során.

Winkler: Nem mondottam.

Az elnök: Hát akkor miért van felvéve a jegyzőkönyvbe?

Winkler: A fogalmazó ur talán félreértette feleleteimet.

Az elnök: Azonban ön az ügyészségen is tett vallomást és akkor a következőket mondotta: Igen, én azt hittem, hogy az akciónak hivatalos színeze van.

Winkler: Én azt hittem, amikor a herceggel beszéltem, hogy tényleg valami hivatalos támogatást is kapunk. Ezt következtettem abból, hogy Nádosy volt az akció vezetője.

Az elnök: Szó volt arról is, hogy a berlini, vagy a bécsi követségen átad Jankovich önnek valamit? Hamisítványt, vagy pénzeket?

Winkler: Olyasvalamiről volt szó, hogy a berlini követségen találkozom visszajövet Jankovich-csal, mert ő mondotta, hogy esetleg új utlevelet tud szerezni és akkor ezt ideadja.

Az elnök ezután szünetet rendel el. Szünet után

Olchváry Jenő

áll az elnök elé. Olchváry az elnök kérdéseire elmondja, hogy az utlevelet hogyan szerezte meg.

— Aznap délután — mondja — Rábával és Schweiz-cel elmentünk Zadravecz lakására, aki kivette tőlünk az esküt.

Az elnök: Ön ugyebár nyolcmillió koronát kapott költségekre. Ebből ötmilliót át kellett volna adnia Stitznek. Elszámolt ezzel a pénzzel?

Olchváry: Igen. Azonnal elszámoltam, amikor megtudtuk, hogy Mankovicsékat elfogták és többé nem lehet kiutazni.

Windischgraetz herceg teszi meg megjegyzéseit Olchváry vallomására.

Az elnök: Volt szó arról, hogy belolyásosabb magas körök állanak az akció mögött?

Windischgraetz: Ezeknek az uraknak ilyeneket sohasem mondottam. Ezek előtt a fiatal emberek előtt ilyesmire nem hivatkoztam senki sem. Hozzáam különben is csak olyan fiatal emberek jöttek, akik feltétlenül vállalkoztak mindenre, amit mondtam nekik, így tehát más támogatásról nem is kellett beszélni.

— Én csak félreértettem azt, hogy támogatnak minket, — szól közbe Olchváry.

Vargha Bélát

szólítja most az elnök a tárgyalóterembe. Arra a kérdésre, hogy hogyan kapcsolódott bele a frankhamisításba, elmondja, hogy a múlt év december elején találkozott Jankovich-csal a Belvárosi kávéházban.

— Szerepem az lett volna, hogy én Stockholmba utazom. Az volt a terv, hogy Stockholmba Jankovich ezredes hoz részemre két-három köteg hamisfrankot.

Most részletesen elmondja, hogy szaladgált vizumért, de a svédeknek gyanus volt és nem adták meg.

Elnök: Ön tisztviselője volt a Nemzeti Szövetségnek?

— Nem, rendes tisztviselője sohasem voltam — feleli Vargha —, sajtómunkásságomért kaptam csak honoráriumot.

Jankovich naplójának Varghára vonatkozó passzusát olvassa fel az elnök, amely szerint Vargha Jankovichtól hárommilliót kapott.

— Ezzel a pénzzel elszámoltam — jegyzi meg Vargha.

Az elnök: Ön tett esküt?

Vargha: Nem. Mondották, hogy tegyek, én azonban református vagyok, nem teszek katolikus püspöknek esküt. Ha megbíznak bennem, jó — mondottam —, ha nem bíznak meg, szintén jó.

Nemzeti Szövetségben a helyiséget, azt tudom, de nem mondom meg.

— Különböző megmondom — kapja fel a fejét Windischgraetz. — Baross Gábor tette lehetővé, hogy mi ott helyiséget kapjunk.

Nádosy áll fel ezután és a következőket mondja:

— Szörtsy ömértőségének nem volt része a dologban, nem is tudhatott az egész esetről a Perényi féle levél előtt.

Következik

dr. Mankovics Béla

kihallgatása.

— Azt mondotta az öcsém — mondja —, hogy hazafias akció céljából kell Párisba utaznia.

Az elnök: Beszélt-e önnek az öccse arról, hogy itthoni barátai nagyobb kölcsönt nyújtottak neki.

Mankovics: Igen, mondotta, de azt is mondotta, hogy egyedül, saját neve alatt nem tudja a dolgot lebonyolítani, irjam én is alá a kölcsönszerződést, amit a bankkal köt. Én nem voltam erre hajlandó minden feltétel nélkül. Ügyvédhez mentünk, mert akkor már különben is olyan viszonyban állottam öcsémmel, hogy négysemmel nem kötöttem vele semmiféle üzletet.

Ezután elmondja a Tűzhelybankban történeteket. 300 millió koronánál nagyobb összeg volt, amit ott felvettek.

— A nyomozás során ön azt vallotta — mondja az elnök —, hogy több ízben szemrehányást tett öccsének, aki erre öngyilkossággal fenyegetőzött.

— Igen. Két ízben fenyegetőzött öngyilkossággal, de a mi viszonyunk már akkor olyan volt, hogy minden lépése gyanus volt nekem. Az volt a legkellemetlenebb számomra, hogy öcsém egy esztendeje már semmit sem tanult vizsgáit sem tette le, keresete nem volt.

Amikor öccse elutazott és a frank esett, a szekrényben megtalált egy levelet. Körülbelül ez állt benne: Ha baj van, keressem fel Windischgraetz herceget.

— Felkeresem a herceget, elmondtam, hogy mi történt, Nádosyhoz utasított. Nádosy próbált megnyugtani. Elküldött Baross Gáborhoz, hogy ott majd megkapom a pénzt. Ott aláírtam egy elismervényt és megkaptam a négysemmilliót.

Délután két órakor fejezte be az elnök Mankovics kihallgatását és a tárgyalás folytatását szerdára halasztotta.

Szörtsy nem kíván nyilatkozni.

Szörtsy József, a Nemzeti Szövetség alelnöke áll a bíróság elé.

— Elismeri bűnösségét?

— Nem.

— Beismerem, hogy letartóztatásomat megelőzően, egészen a miniszterelnök ur ismeretes levelének kézhezvételéig tudomásom birtam az akcióról, de a részletekre vonatkozólag ezután is megtagadom a vallomást.

— Ön alelnöke volt a szövetségnek?

— Igen.

— Ott is lakott ön?

— Igen.

— Igaz-e, hogy ön közölte Windischgraetz Lajos herceggel, hogy a miniszterelnök ur levelet írt Perényi Zsigmond bárónak?

— Igaz.

— Azzal közölte a hercegnek, hogy most már baj van, mit csináljanak?

— Így történt. Amikor a herceggel — jön meg a szava egy pillanatra Szörtsy-nek — ezt a levelet közöltem, összeültünk vele, Nádosyval, Baross Gábor báróval és tárgyaltunk. De biztos tudomásom volt arról, hogy a miniszterelnök ur sohasem közvetve, sem közvetlenül nem szerzett tudomást az akcióról.

— Hallott olyan részleteket, amelyekből arra lehet következtetni, hogy a kormány tud az akcióról?

— Sohasem hallottam.

— Hogyan kerültek a Nemzeti Szövetségbe a hamisítványok?

— Nem nyilatkozom.

— Mennyi ideig voltak azok ott?

— Nem nyilatkozom.

— Ki vitte el azokat onnan és ki adta oda?

— Nem nyilatkozom.

— Miért éppen a Nemzeti Szövetségbe vitték a hamisfrankosokat?

— Nem nyilatkozom.

Az elnök nem tud feleletet kapni, Rábát szólítja fel. Rába megjegyzéseiben megismélli

— Tud arról, hogy hamisfrankok voltak a Nemzeti Szövetség helyiségében elhelyezve?

— Nem nyilatkozom.

— Tudomása van arról, hogy a Nemzeti Szövetség helyiségében szortirozták a hamisfrankokat?

— Nem kívánok nyilatkozni.

— Ebben az ügyben érintkezett ön Nádosyval és Windischgraetz-cel?

— Igen, érintkeztem.

— Mi körül forgott az érintkezés?

— Nem kívánok nyilatkozni.

hétfői vallomásának idevonatkozó részét. Elmondja, hogyan járogatott fel a Nemzeti Szövetségbe a szortirozás munkáját elvégezni.

Rába elmondja, hogy megbízást kapott, menjen el Szörtsyhez, majd hogyan osztotta három részre a hamisfrankosokat, ezek közül egy Baross Gáborhoz került, egy a Nemzeti Szövetségben maradt, egy pedig a herceghez került.

Windischgraetz áll most fel:

— Az én benyomásom az, hogy Szörtsy báró csak a Perényi féle levél vétele után vett tudomást az esetről. Azt határozottan állítom, hogy a Perényi-féle levél után ő erőlyesen kívánta a frankok elvitelét.

— Hogy kinek az útján kapjuk mi meg a

Kovács Izsóné szül. Fischer Irma a maga és fiai: László és Tibor, valamint testvérei és a rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy felejthetetlen drága férje, gyermekeinek jósa, atyja

Kovács Izsó

66 éves korában váratlanul és hirtelen elhunyt.

A megboldogult földi maradványait 1926 május 13 án d. u. 4 órakor kísérik a szegedi zsidótemető cinterméből végső nyughelyére.

Részvéltáogatások mellőzését kérjük.

Villamos különkocsi délután fél 4 órakor indul a Dugonics térről.

A Szeged-Kiszombori Kosárfonógár Rt. igazgatósága és felügyelőbizottsága mély megilletődéssel tudatja, hogy a vállalat megalapítója és fennállása óta fáradhatatlan ügyvezető-igazgatója

Kovács Izsó ur

váratlanul jobblétre szenderült.

A megboldogult emlékét kegyelettel megőrizzük.